

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě rozhodl v senátě složeném z předsedkyně senátu JUDr. Šárky Dvořákové a soudců Mgr. Ludmily Kajzarové a Mgr. Martina Hrabovského ve věci

nezletilého: **M. B.**, narozený xxx
bytem xxx
zastoupeného kolizním opatrovníkem statutárním městem Opava
sídlem Horní náměstí 69, 746 01 Opava

nezletilého: **S. B.**, narozený xxx
bytem xxx
zastoupeného kolizním opatrovníkem statutárním městem Opava
sídlem Horní náměstí 69, 746 01 Opava

nezletilý: **M. B.**, narozená xxx
bytem xxx
zastoupené kolizním opatrovníkem statutárním městem Opava
sídlem Horní náměstí 69, 746 01 Opava

dětí rodičů: **Mgr. Linda B.**, narozená xxx
bytem xxx
zastoupená advokátem Mgr. Ing. Hynkem Navrátillem
sídlem Matiční 730/3, 702 00 Ostrava

Petr B., narozený xxx
bytem xxx
zastoupený advokátem JUDr. Václavem Stříbným
sídlem Ostrožná 40, 746 01 Opava

o péči, výživné a styk i po rozvodu manželství rodičů, k odvolání matky proti rozsudku Okresního soudu v Opavě ze dne 9. 6. 2021, č. j. 14 Nc 239/2020 - 114 ve spojení s usnesením téhož soudu ze dne 9. 8. 2021, č. j. 14 Nc 239/2020 – 128

takto:

- I. V odstavcích XVI. - XVII. výroku se odvolací řízení zastavuje.
- II. Ve zbývajících napadené části, tj. v odstavcích I. - XV. výroku, se rozsudek okresního soudu mění následovně:

Nezl. M. a S. se svěřují do péče matky.

S účinností od právní moci rozsudku je otec povinen platit výživné pro nezl. M. v částce 4 000 Kč měsíčně a pro nezl. S. v částce 3 500 Kč měsíčně vždy do každého prvního dne v měsíci předem k rukám matky, přičemž výživné splatné od právní moci rozsudku do prvního dne měsíce následujícího je otec povinen zaplatit do tří dnů od právní moci rozsudku k rukám matky.

Stejná úprava platí i pro dobu po rozvodu manželství rodičů.

Otec je oprávněn stýkat se s nezl. M. a S. v každém lichém kalendářním týdnu od čtvrtku 16 hodin do pondělí 16 hodin a v každém sudém kalendářním týdnu ve čtvrtek od 16 do 19 hodin s výjimkou následující speciální úpravy:

V každém sudém kalendářním roce je otec oprávněn stýkat se s nezl. M. a S. od posledního dne předcházejícího jarním prázdninám 16 hodin do posledního dne těchto prázdnin 18 hodin, od čtvrtku předcházejícího Velkému pátku 16 hodin do Velikonočního pondělí 18 hodin a od 26. 12. 9 hodin do 1. 1. následujícího roku 18 hodin.

V každém lichém kalendářním roce je otec oprávněn stýkat se s nezl. M. a S. od posledního dne předcházejícího podzimním prázdninám 16 hodin do posledního dne těchto prázdnin 18 hodin a od 24. 12. 9 hodin do 26. 12. 9 hodin.

Každoročně je otec oprávněn stýkat se s nezl. M. a S. od 1. 7. 9 hodin do 15. 7. 18 hodin a od 1. 8. 9 hodin do 15. 8. 18 hodin.

Matka je povinna nezletilé ve stanovenou dobu předat otci před domem, kde nezletilí bydlí, a po ukončení styku je na tomtéž místě od otce převzít.

Otec je povinen nezletilé ve stanovenou dobu převzít od matky před domem, kde nezletilí bydlí, a po ukončení styku je na tomtéž místě matce předat.

- III. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení před soudy obou stupňů.

Odůvodnění:

1. Rozsudkem okresního soudu byli nezl. M. a S. svěřeni do střídavé péče rodičů tak, že od pátku 16 hodin sudého kalendářního týdne do pátku 16 hodin lichého kalendářního týdne budou nezletilí v péči otce a od pátku 16 hodin lichého kalendářního týdne do pátku 16 hodin sudého kalendářního týdne budou v péči matky, přičemž tato úprava neplatí pro dobu letních a vánočních prázdnin, kdy každoročně budou nezletilí od 1. 7. 9 hodin do 16. 7. 9 hodin a od 1. 8. 9 hodin do 17. 8. 9 hodin v péči matky a od 16. 7. 9 hodin do 1. 8. 9 hodin a od 17. 8. 9 hodin do 31. 8. 18 hodin budou v péči otce, v lichém kalendářním roce budou nezletilí v péči matky od 23. 12. 16 hodin do 25. 12. 16 hodin a v péči otce od 25. 12. 16 hodin do posledního dne prázdnin 18 hodin a v sudém kalendářním roce budou nezletilí v péči matky od 25. 12. 16 hodin do posledního dne prázdnin 18 hodin a v péči otce od 23. 12. 16 hodin do 25. 12. 16 hodin. Dále bylo vysloveno, že pokud se nezletilí budou ke dni určujícímu počátek speciální úpravy střídavé péče nacházet v péči rodiče, který je má ve své péči z důvodu běžné úpravy střídavé péče, je ten z rodičů, který je má aktuálně ve své péči povinen nezletilé předat tomu z rodičů, který je má mít ve své péči na základě speciální úpravy střídavé péče. V případě, že se nezletilí budou ke dni určujícímu konec speciální úpravy střídavé péče nacházet v péči toho z rodičů, který je nemá mít ve své péči dle běžné úpravy střídavé péče, je ten z rodičů, který je má aktuálně ve své péči povinen předat nezletilé tomu z rodičů, který je má mít ve své péči na základě běžné úpravy střídavé péče. K předávání nezletilých od jednoho rodiče k druhému dojde vždy ve shora uvedených dnech a časech vždy v bydlišti toho rodiče, v jehož péči se nezletilí budou aktuálně nacházet. Dále bylo rozhodnuto, že otec je povinen s účinností od 15. 4. 2020 do 31. 10. 2020 přispívat na výživu nezl. M. částkou 2 500 Kč měsíčně a na výživu nezl. S. částkou 2 000 Kč měsíčně, s účinností od 1. 11. 2020 do 31. 5. 2021 částkou 2 000 Kč měsíčně na nezl. M. a částkou 1 500 Kč měsíčně na výživu nezl. S. a s účinností od 1. 6. 2021 na výživu nezl. M. částkou 2 500 Kč měsíčně a nezl. S. částkou 2 000 Kč měsíčně splatnou vždy do každého prvního dne v měsíci předem k rukám matky a v době po rozvodu manželství nadále částkou 2 500 Kč měsíčně pro nezl. M. a částkou 2 000 Kč měsíčně pro nezl. S., splatnými vždy do každého prvního dne v měsíci k rukám matky s účinností od právní moci výroku o rozvodu manželství a otcí bylo uloženo zaplatit dlužné výživné za dobu od 15. 4. 2020 do 30. 6. 2021 pro nezl. M. v částce 4 750 Kč a pro nezl. S. v částce 7 500 Kč. Matce bylo uloženo přispívat na výživu s účinností od 15. 4. 2020 do 31. 1. 2021 částkou 1 500 Kč měsíčně pro nezl. M. a částkou 1 250 Kč měsíčně pro nezl. S. a s účinností od 1. 2. 2021, jakož i po rozvodu manželství jí výživné pro nezletilé stanoveno nebylo a dlužné výživné za dobu od 15. 4. 2020 do 31. 1. 2021 v částce 14 250 Kč pro nezl. M. a 11 875 Kč pro nezl. S. jí bylo uloženo zaplatit ve splátkách po 2 850 Kč měsíčně pro nezl. M. a po 2 375 Kč pro nezl. S. Dále soud upravil rodičům styk s nezletilými tak, že otec je oprávněn stýkat se s nezletilými v každém sudém kalendářním týdnu od úterý 18 hodin do středy 19 hodin a matka je oprávněna stýkat se s nezletilými v každém lichém kalendářním týdnu od úterý 14 hodin do středy 15 hodin, když tato úprava neplatí v době vánočních a letních prázdnin a byly upraveny povinnosti rodičů v souvislosti s předáváním nezletilých. Nezl. M. byla svěřena do péče matky, otcí výživné pro nezl. M. s účinností od 7. 3. 2021, jakož i po rozvodu manželství, stanoveno nebylo, řízení o úpravu styku otce s nezl. M. bylo zastaveno a bylo rozhodnuto o nákladech řízení.
2. Rozsudek napadla matka včasným odvoláním s odůvodněním, že se střídavou péčí nesouhlasí dlouhodobě, protože se o syny fakticky stará S., otec nedodržuje základní výchovné postupy, dohoda mezi nimi není možná, stále otcí ve všem ustupuje, otec jí po styku syny nevrací v dohodnutém termínu, ale někdy až další den, pobyt dětí u ní narušuje neustálými nepřijemnými telefonáty, textovými zprávami i neočekávanými návštěvami, narušuje také program, který má s dětmi, když je schválně v dohodnutou dobu nevrací. Poukazovala na to, že i děti si přejí, aby stav zůstal, jak je, tedy že se s otcem stýkají v širokém rozsahu. Dále namítala, že otec sám nezvládá o děti pečovat, velmi často tak bývají v péči prarodičů či cizích lidí, nedbá na jejich denní režim

a děti bývají unavené. Poukazovala rovněž na zaměstnanecký poměr otce s tím, že nastíněný výkon práce soustředěný do poloviny pracovní je nereálný, neboť otec vykonává pozici s vysokým příjmem, který je podmíněn jeho velkým pracovním výkonem a nasazením, tudíž jeho proklamace o časových možnostech jsou nesplnitelné. Ve vztahu k výživnému soudu vytýkala, že nepřihlédl k tomu, co všechno musela dětem pořídit, a ještě jí stanovil dlužné výživné, zatímco otcí určil výživné nepřiměřeně nízké, když dostatečně nezohlednil jeho příjem z podnikání nejméně ve výši 20 000 Kč měsíčně, přičemž nelze brát za omluvitelné, že se otec tohoto podnikání zbavil, protože mu vykazovalo zisky i v době pandemie. Navrhovala proto, aby nezl. děti byly svěřeny do její péče, otcí stanoveno výživné pro nezl. M. v částce 6 000 Kč a pro nezl. S. v částce 4 000 Kč měsíčně a otcí byl upraven styk s dětmi co druhý týden od pátku do neděle, polovinu letních prázdnin, co druhý rok v době jarních a podzimních prázdnin a každý rok od 26. 12 do 29. 12.

3. Otec navrhoval potvrzení napadeného rozsudku, neboť je v souladu se zájmem nezletilých, kteří tuto péči hodnotí pozitivně a přejí si ji zachovat. S výhradami matky otec nesouhlasí, ve zprávě OSPOD není o nich ani zmínka a že střídavá péče probíhá dobře, vyplývá i ze zprávy školy, která neshledává žádné rozdíly v přípravě nezl. M. u toho kterého z rodičů. Tvrdil, že vztahy mezi rodiči se zlepšily i díky tomu, že navštěvují mediaci, což před soudem prvního stupně potvrdila i matka.
4. Opatrovník navrhoval potvrzení napadeného rozsudku s ohledem na to, že děti jsou tak zvyklé a spokojené.
5. Po zjištění, že rozsudkem Okresního soudu v Opavě ze dne 16. 8. 2021, č. j. 15Nc 101/2021-35, pravomocným dne 27. 9. 2021, bylo určeno, že Petr B. není otcem nezl. M. B., nar. xxx, soud řízení ve vztahu k této nezletilé dle ustanovení § 16 z. ř. s. zastavil.
6. Krajský soud poté přezkoumal rozsudek okresního soudu ve zbývající napadené části, jakož i řízení, které jeho vydání předcházelo, dle ustanovení § 212 písm. a) a § 212a odst. 5 o. s. ř. a § 28 odst. 2 z. ř. s. a po provedení odvolacího řízení dospěl k závěru, že odvolání matky je důvodné.
7. Skutková zjištění okresního soudu přejímá krajský soud i pro odvolací řízení, v němž má dále prokázáno, že rodiče nebyli schopni se dohodnout na převzetí synů, kdy matka trvala na předání ve středu v 17:30 hodin doma, zatímco otec trval na tom, že si děti převezme v xxx, a za tímto účelem si vyměnili 27 SMS zpráv, bezvýsledně (výpis z elektronické komunikace rodičů), otec měl v roce 2021 za měsíce leden až listopad průměrný čistý měsíční příjem 30 618 Kč (zpráva xxx), matka je od ledna 2021 na rodičovské dovolené s příspěvkem 10 000 Kč měsíčně a výdělkem ze SVC 5 000 Kč měsíčně (tvrzení matky).
8. Opatrovník nezl. dětí Magistrát města Opavy dne 4. 11. 2021 navštívil nezl. M. v základní škole a nezl. S. v mateřské škole, kde s dětmi hovořil o samotě. Oba chlapci vyprávěli o škole i o svém programu u rodičů, oba uvedli, že se mají dobře a že jim stávající stav vyhovuje, i když nezl. M. by si přál nejvíce, aby celá rodina byla zase spolu a také sdělil, že má sestru M., o kterou se rád stará. Speciální pedagožka uvedla, že u M. nevidí žádné rozdíly, když přijde do školy od matky nebo otce, třídní učitelka uvedla, že M. celá situace zasáhla, že ho trápí, že se rodiče neumí dohodnout, oba rodiče se o syna zajímají (zpráva MM Opavy ze dne 9. 11. 2021).
9. Matka dále uvedla, že jsou s otcem domluveni na střídání dětí tak, že v jednom týdnu jsou děti od středy odpoledne do pondělí ráno u otce, od pondělí odpoledne do středy ráno u ní, od středy odpoledne do pátku ráno u otce a od pátku odpoledne do středy ráno u ní, péči otce často supluje jeho otec a děti u něho někdy i přespávají, mají volnější režim, chodí pozdě spát a s otcem nejsou schopni se na stejném režimu dohodnout. Největší problémy mají při předávání dětí a i když se na

mediaci s otcem dohodnou, tak každý týden otec tuto dohodu porušuje a ona nikdy neví, kdy jí chlapce vrátí, každý týden jí pošle 20 SMS zpráv, ve kterých oznamuje pokaždé jinou dobu, kdy děti předá, poukazovala rovněž na to, že chlapci mají velmi hezký vztah k sestře, zejména nezl. M., oba také navenek vypadají, že jsou v pořádku, ale nejsou, nezl. S. se začal chovat agresivně a ze školy dostala vyrozumění, aby s M. navštívili psychologickou poradnu, kde bylo konstatováno, že je nesoustředěný a unavený. Dále uvedla, že otec od dubna do srpna 2021 platil výživné pro nezl. M. v částce 2 500 Kč a pro nezl. S. v částce 2 000 Kč měsíčně a předešlého dne poslal 13 000 Kč za září až listopad 2021, S. otcí žádné výživné pro syny neplatila a od 1. 10. 2021 společně hospodáří s otcem nezl. M.

10. Otec odmítl problémy při předávání dětí s poukazem na to, že si je vyzvedávají ve školských zařízeních, takže se osobně potkávají výjimečně, tvrdil, že komunikace mezi nimi je standardní a jsou schopni se ohledně důležitých věcí domluvit, jako byly třeba vánoce, a nezl. M. se u psychologičky vyjádřil tak, že obě domácnosti na něho působí stejně, včetně požadavků rodičů.
11. Z ostatních provedených důkazů soud nic zásadního pro věc nezjistil, když s věcí souvisí pouze okrajově resp. vůbec.
12. Další důkazy, tj. zprávu psychologičky, aktuální zprávu OSPOD a DP otce za rok 2019 navrhované matkou, soud neprováděl pro nadbytečnost s ohledem na právní závěr, který následně ve věci učinil.
13. Podle ustanovení § 906 odst. 1 o. z., má-li být rozhodnuto o rozvodu manželství rodičů dítěte, soud nejprve určí, jak bude každý z rodičů napříště o dítě pečovat, a to s uvážením zájmu dítěte; s tímto zřetelem se od souhlasného stanoviska rodičů odchýlí jen tehdy, vyžaduje-li to zájem dítěte. Soud vezme v úvahu nejen vztah dítěte ke každému z rodičů, ale také jeho vztah k sourozencům, popřípadě i k prarodičům.
14. Podle ustanovení § 907 odst. 1 věty první o. z., soud může svěřit dítě do péče jednoho z rodičů, nebo do střídavé péče, nebo do společné péče; soud může dítě svěřit i do péče jiné osoby nebo rodiče, je-li to potřebné v zájmu dítěte.
15. Podle ustanovení § 907 odst. 2 o. z., při rozhodování o svěřením do péče soud rozhoduje tak, aby rozhodnutí odpovídalo zájmu dítěte. Soud přitom bere ohled na osobnost dítěte, zejména na jeho vlohy a schopnosti ve vztahu k vývojovým možnostem a životním poměrům rodičů, jakož i na citovou orientaci a zázemí dítěte, na výchovné schopnosti každého z rodičů, na stávající a očekávanou stálost výchovného prostředí, v němž má dítě napříště žít, na citové vazby dítěte k jeho sourozencům, prarodičům, popřípadě dalším příbuzným i nepříbuzným osobám. Soud vezme vždy v úvahu, který z rodičů dosud o dítě řádně pečoval a řádně dbal o jeho citovou, rozumovou a mravní výchovu, jakož i to, u kterého z rodičů má dítě lepší předpoklady zdravého a úspěšného vývoje.
16. Podle ustanovení § 907 odst. 3 o. z., soud při rozhodování o svěřením dítěte do péče dbá rovněž na právo dítěte na péči obou rodičů a udržování pravidelného osobního styku s nimi, na právo druhého rodiče, jemuž dítě nebude svěřeno, na pravidelnou informaci o dítěti, dále soud bere zřetel rovněž ke schopnosti rodiče dohodnout se na výchově dítěte s druhým rodičem.
17. Podle ustanovení § 919 o. z., nežijí-li rodiče nezletilého dítěte, které nenabylo plné svéprávnosti, a nedohodnou-li se o plnění vyživovací povinnosti k dítěti, nebo žijí-li rodiče takového dítěte spolu, ale jeden z nich vyživovací povinnost k dítěti neplní, postupuje soud podle § 915 až 918. To platí

i v případě, že soud rozhoduje o péči o nezletilé dítě, které nenabýlo plné svéprávnosti, pokud se rodiče nedohodnou o plnění vyživovací povinnosti k dítěti.

18. Podle ustanovení § 913 odst. 1 a 2 věty druhé o. z., pro určení rozsahu výživného jsou rozhodné odůvodněné potřeby oprávněného a jeho majetkové poměry, jakož i schopnosti, možnosti a majetkové poměry povinného. Dále je třeba přihlídnout k tomu, že povinný o oprávněného osobně pečuje, a k míře, v jaké tak činí; přihlédne se popřípadě i k péči o rodinnou domácnost.
19. Podle ustanovení § 888 věty první před středníkem a věty druhé o. z., dítě, které je v péči jen jednoho rodiče, má právo se stýkat s druhým rodičem v rozsahu, který je v zájmu dítěte, stejně jako tento rodič má právo stýkat se s dítětem, ledaže soud takový styk omezí nebo zakáže. Rodič, který má dítě v péči, je povinen dítě na styk s druhým rodičem řádně připravit, styk dítěte s druhým rodičem řádně umožnit a při výkonu práva osobního styku s dítětem v potřebném rozsahu s druhým rodičem spolupracovat.
20. Podle ustanovení § 889 o. z., rodič, který má dítě v péči, a druhý rodič se musejí zdržet všeho, co narušuje vztah dítěte k oběma rodičům nebo co výchovu dítěte ztěžuje. Brání-li rodič, který má dítě v péči, bezdůvodně trvale či opakovaně druhému rodiči ve styku s dítětem, je takové chování důvodem pro nové rozhodnutí soudu o tom, který z rodičů má mít dítě ve své péči.
21. Krajský soud posoudil důkazy provedené před soudy obou stupňů jednotlivě i v jejich vzájemných souvislostech, přihlédl ke všemu ostatnímu, co v řízení vyšlo najevo, včetně toho, co uvedli účastníci, a poté dospěl k závěru, že okresní soud ze správných skutkových zjištění vyvodil právní závěry, které nelze akceptovat z několika důvodů. Jelikož však dosavadní výsledky řízení ukazují, že o věci může rozhodnout přímo odvolací soud, krajský soud ve shodě s ustanovením § 220 odst. 1 o. s. ř. odvoláním napadené výroky rozsudku změnil.
22. Úprava střídavé péče provedená okresním soudem je natolik komplikovaná a nepřehledná, že již z tohoto důvodu ji nelze akceptovat. Trváme-li na stabilitě výchovného prostředí, pak není možné, aby se děti u rodičů střídaly tak, že u každého jsou jen na návštěvě, a tento chaotický stav je pak završen úpravou styku. Rozhodoval-li soud o střídavé péči, pak je vyloučeno, aby v jejím rámci současně upravil rodičům styk s dětmi, když takový postup je v přímém rozporu se smyslem institutu střídavé péče, jehož stěžejním předpokladem je schopnost rodičů dohodnout se na všech zásadních věcech týkajících se nezletilých dětí. Dospěl-li tedy okresní soud k závěru, že v tomto případě rodiče takové dohody nejsou schopni, pak je ovšem i střídavá péče o nezletilé logicky vyloučena.
23. Úvodem odvolací soud považuje za potřebné zdůraznit, že střídavá péče rodičů o děti by měla být pravidlem jen tehdy, je-li v nejlepším zájmu dítěte. Základním kritériem tudíž musí být vždy nejlepší zájem dítěte, který je třeba posuzovat objektivně v s přihlédnutím k jeho konkrétním okolnostem a nikoli pouze z pohledu subjektivního hodnocení rodiče. Při tom je třeba zejména zohlednit osobnost dítěte a jeho schopnost se vypořádat s enormní zátěží, kterou rozpad rodiny a event. nastolení střídavé péče bezesporu představuje, je třeba brát ohled na citovou orientaci dítěte i hodnotu danou stálostí výchovného prostředí a na možnost zachování a rozvíjení jeho citových vazeb k blízkým osobám i v širším okolí, k jeho přátelům a zájmům. Zejména u malých dětí je pak třeba vzít v úvahu, který z rodičů o dítě osobně pečoval, dbal o jeho citovou a rozumovou výchovu a v podstatě představoval pro dítě ústřední osobu, k níž je citově připoutáno a jejíž dlouhodobá nepřítomnost je pro ně frustrující (rozhodnutí IV. ÚS 106/15). Zároveň je ovšem nutno zvažovat i všechna ostatní hlediska a dojde-li ke kolizi jednotlivých hledisek, je třeba zvažovat jejich význam a vyhodnotit, kterému z nich dát v porovnání s ostatními přednost, tedy

kteří řešení je více v zájmu dítěte. Okresní soud se věcí z tohoto pohledu důsledně nezabýval. I když jsou oba rodiče schopni nezletilé vychovávat a mají k nim silné citové pouto a stejně tak nezletilí mají citovou vazbu k oběma, oba rodiče také dosud střídavě jejich osobní péči zajišťovali a nezletilí by ji, možná, i nadále zvládli, neznamená to ještě, že by taková forma péče byla v jejich nejlepším zájmu.

24. Střídavá péče pro takto malé děti není obecně dětskými lékaři a psychology považována za vhodnou, neboť není pouze výletem dítěte od jednoho rodiče k druhému, ale je pro něho změnou životních poměrů, výchovného prostředí a střídáním životních stylů podle poměrů obou rodin, což klade značné nároky na všechny zúčastněné a především na adaptaci nezletilého dítěte, z čehož plyne, že tento model péče může být vhodný pouze pro děti přiměřeného věku a tomu odpovídající rozumové, emocionální a volní vyspělosti, řádně se vyvíjející a dostatečně psychicky odolné. Soud má za to, že model střídavé péče v tomto případě přesahuje adaptační možnosti nezl. M. a S. Je jisté, že stávající stav čím dál více musí ovlivňovat jejich psychický vývoj, což vyplývá nejen z tvrzení matky, ale potvrzují to také zprávy ze ZŠ nezl. M., který na speciální psychologické vyšetření jistě nebyl školou odeslán bezdůvodně. Děti se v posledních letech musely vyrovnat s rozpadem rodiny a v důsledku rozchodu rodičů je provází smutek, který nedokážou vyjádřit, mají strach ze ztráty rodičů a snahu rodinu obnovit. Současně jsou na ně kladeny další adaptační nároky spojené s novým uspořádáním rodinných vzorců a rozšířením výchovného prostředí o partnera matky, jeho děti a polorodou sestru, k čemuž přistoupila také nutnost vyrovnat se s nástupem do základní školy resp. k předškolnímu vzdělávání. Z tohoto úhlu pohledu je třeba také chápat jejich vyjádření k věci. Přání dětí, jakkoli je neustále zdůrazňováno jak otcem, tak opatrovníkem, je hlediskem významným pouze za předpokladu, že je dítě schopno s ohledem na svoji zralost a vyspělost je smysluplně vyjádřit, vyložit a obhájit, což není tento případ, pakliže se jedná o děti takto útlého věku a tomu odpovídající nedostatečnou rozumovou, citovou a volní vyspělostí. Nezletilí mají kladný vztah k oběma rodičům, a proto se snaží žádného z nich svými vyjádřeními nezranit; jsou z jejich strany také snadno ovlivnitelní, přitom nelze připustit, aby si děti vytvořily pocit viny, že mají mezi rodiči volit.
25. Soud dále akcentuje, že střídavá péče vždy představuje tzv. zátěžový výchovný model, jenž předpokládá schopnost rodičů zachovat výchovnou koalici a kooperovat na výchově dítěte, komunikovat spolu a vyměňovat si potřebné informace, čehož v tomto případě rodiče nejsou schopni, jejich komunikace je dlouhodobě problematická, přičemž význam této komunikace nelze bagatelizovat, neboť nepřátelská atmosféra mezi rodiči vytváří v rodině stres, jenž vždy poznamená osobnostní vývoj každého dítěte; děti potřebují vnímat kontinuitu výchovného prostředí, tj. že se dospělí vzájemně akceptují, a před případnými konflikty i před zátěžovými situacemi je třeba je chránit a nikoliv přenášet na ně vyhocené vztahy mezi rodiči, kteréžto riziko lze důvodně předpokládat, když ke zlepšení těchto vztahů se soud staví skepticky, pakliže k němu dosud nedošlo ani přes intervenci mediátora.
26. Za této situace je tudíž i nesouhlas matky se střídavou péčí, jakožto jedno z hledisek, důvodný, když se nejedná o pouhou její svévůli, neboť důvody, kterými matka vysvětlila, proč není ochotna na péči o syny společně participovat (tj. nízký věk nezletilých, špatná komunikace mezi rodiči a despekt otce k její osobě) korespondují i s ostatními důkazy.
27. Za stavu, kdy krajský soud nevyhodnotil model střídavé péče pro nezletilé jako nejvhodnější řešení odpovídající jejich zájmu, rozhodl svěřit nezl. děti do péče matky tím spíše, že otec se výlučné péče nedomáhal. Matka naplňuje většinu kritérií obsažených v § 907 odst. 2 a 3, soud ji vnímá jako empatickou k požadavkům dětí i jako rodiče, který má větší schopnost dohodnout se o výchově dětí s otcem, což prokázala svým postojem po ukončení soužití rodičů, kdy v zájmu nezletilých nevyhrotil situaci se podvolila otcovu požadavku na střídavou péči, jakkoli s ní nesouhlasila,

z čehož lze důvodně předpokládat, že ani nadále nebude bránit styku nezletilých s otcem. Velmi významnou roli hraje také sourozenecká vazba, neboť nezletilí žijí u matky s polorodou sestrou M., k níž mají rovněž citový vztah a je pro ně spolu s rodiči nejbližší vztahovou osobou, a proto je pro všechny důležité, aby tato sourozenecká vazba byla zachována a posilována. Matka je na rodičovské dovolené a má také větší prostor pro zajištění péče. Otec je v životě nezletilých osobou nezastupitelnou, nicméně jeho právo na péči o syny bude zachováno v dostatečném rozsahu v rámci širokého styku s nimi, nadto soud akcentuje, že ani toto rozhodnutí není neměnné, pakliže se změní zásadním způsobem poměry, na nichž bylo založeno. Má však za to, že v současné době bude mnohem lepší, když děti budou s otcem relativně dlouhou dobu o prodlouženém víkendů, aby spolu skutečně něco prožili a aby otec byl se syny intenzivně v době, kdy na ně má čas, a v té chvíli tady byl jen pro ně, což může být mnohem přínosnější než střídavá péče. Z tohoto důvodu také soud rozhodl o úpravě styku, jehož rozsah odpovídá shora uvedeným závěrům.

28. S ohledem na změnu péče musel krajský soud znovu rozhodnout o výživném, které určil od právní moci rozsudku s ohledem na to, že dosud probíhá střídavá péče, a to v částce 4 000 Kč měsíčně pro nezl. M. a v částce 3 500 Kč měsíčně pro nezl. S. Jakkoli je svým rozsahem spíše při dolní hranici doporučení MS ČR pro děti ve věku nezletilých, soud přihlédl k širokému styku otce s nezletilými, během kterého bude otec jejich výživu zajišťovat i formou osobní péče. Jelikož se dosud rodiče v péči o nezletilé střídají ve srovnatelném rozsahu, přitom otec matce přispíval na jejich výživu, zatímco matka otci nikoli, považuje soud otcem výživné do právní moci rozsudku za výživné, jímž otec svoji vyživovací povinnost k dětem splnil.
29. O nákladech řízení před soudy obou stupňů soud rozhodl dle ustanovení § 224 odst. 1a 2 o. s. ř. a § 23 z. ř. s., když okolnosti případu přiznání jejich náhrady žádnému z účastníků neodůvodňují.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí není přípustný žádný opravný prostředek.

Ostrava 13. ledna 2022

JUDr. Šárka Dvořáková v. r.
předsedkyně senátu